

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประเภทการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการตัดสินใจในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เชื่อถือได้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย วิธีสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้า คือ ศึกษานิเทศก์อำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ จำนวน 141 คน และกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 102 คน แบ่งเป็นเขตการศึกษา ดังรายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	เขตการศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	เขตการศึกษา 2	37	28
2.	เขตการศึกษา 3	71	50
3.	เขตการศึกษา 4	33	24
	รวม	141	102

จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามเขตการศึกษาและจังหวัด

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ ภายใต้ขอบข่ายการบริหารงาน 3 งาน คือ งานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด ขนาดสำนักงาน และเขตการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ทั้ง 3 ด้าน คือ งานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชนบท งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 45 ข้อ แบ่งได้ดังนี้

งานบริหารทั่วไป จำนวน 13 ข้อ (ข้อ 1-13)

งานแผนงานและพัฒนาชนบท จำนวน 15 ข้อ (ข้อ 14-28)

งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 17 ข้อ

(ข้อ 29-45) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ให้นำหนักคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 16 ข้อ โดยข้อที่ 1-15 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็นระดับปัญหามากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่เป็นปัญหา ให้นำหนักคะแนนเป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ สำหรับข้อที่ 16 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) ให้ผู้ตอบเสนอปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

สำหรับการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและขอบข่ายการบริหารงานสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) ข้อคำถามในแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยยึดแนวของรังสฤษดิ์ ศรีวิชัย (2525 : 119-134) โกศล สุวรรณมณี (2534 : 180-193) สวัสดิ์ จันลา (2531 : 81-88) และการสำรวจสภาพสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในช่วงปีงบประมาณ 2532 (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2533 : 423-432)
- 3) นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุง
- 4) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ นายจำรูญ พรหมสุวรรณ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ นายชุมพล บุญชู ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช และนายสมพร เพชรรัตน์ ศึกษาธิการอำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกันตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และให้คำแนะนำ จากนั้นได้ดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (Try Out) กับศึกษาธิการอำเภอที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
- 6) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอลงหนังสือนำส่งแบบสอบถาม และขอความร่วมมือจากศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัดในภาคใต้ โดยขอให้ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์
2. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทุกฉบับ จำนวน 102 ฉบับ

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ จำนวน 102 ฉบับ คัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนแล้ววิเคราะห์ข้อมูล เมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่า แบบสอบถามดังกล่าวมีความสมบูรณ์ 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่ได้รับคืนมาคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ จัดแยกประเภทออกตามตัวแปรที่จะศึกษา แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ วิเคราะห์โดยการแจกแจงนับตามตัวแปรที่ศึกษา แล้วนำมาหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบอธิบาย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษาธิการอำเภอในรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทการตัดสินใจและระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากรดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 ประเภทการตัดสินใจแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทการตัดสินใจโดยบุคคลคนเดียว และประเภทการตัดสินใจโดยกลุ่ม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ในแต่ละรายการของข้อคำถาม โดยแจกแจงตามตัวแปรที่ศึกษา แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบคำอธิบาย

2.2 ประเภทการตัดสินใจโดยกลุ่ม วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบุคลากร ตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ให้นำหนักคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด	ให้นำหนักคะแนน 5
ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก	ให้นำหนักคะแนน 4
ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปานกลาง	ให้นำหนักคะแนน 3

ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย ให้นำน้ำหนักคะแนน 2
 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อยที่สุด ให้นำน้ำหนักคะแนน 1

2.2.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคำถามแต่ละข้อแต่ละด้าน แล้วแปลความหมายโดย
 คัดแปลงจากเกณฑ์กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยของเบสต์ (Best, 1944 : 204-208) ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อยที่สุด

2.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคำถามในแต่ละข้อ
 ในแต่ละด้าน

2.4 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานประเภท
 การตัดสินใจโดยกลุ่มของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีประสบการณ์การดำรงตำแหน่ง คุณวุฒิ และที่
 ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้ t-test แล้วเสนอผลการวิเคราะห์
 ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

2.5 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตาม
 ตัวแปรเขตการศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม (เขตการศึกษา 2 3 และ 4) โดยใช้ F-test และหากมี
 นัยสำคัญจะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตาราง
 ประกอบคำอธิบาย

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการตัดสินใจข้อ 1-15 วิเคราะห์โดยการหา
 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อ แล้วแปลความหมาย
 โดยคัดแปลงจากเกณฑ์กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยของเบสต์ (Best, 1977 : 204-208) ดังนี้

4.50 - 5.00	ระดับปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	ระดับปัญหามาก
2.50 - 3.49	ระดับปัญหาปานกลาง
1.50 - 2.49	ระดับปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	ระดับปัญหาน้อยที่สุด

สำหรับข้อ 16 ส่วนใหญ่ไม่มีผู้ตอบ หรือตอบสั้น ๆ และเป็นประเด็นเดียวกัน
 กับคำถามในเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการตัดสินใจซึ่งมีอยู่แล้ว จึงไม่ได้วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 สถิติสำหรับการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรดังนี้ (Hinkle and Others, 1982 : 214)

$$t = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ตามลำดับ
 S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูงและ
 กลุ่มต่ำ ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร ดังนี้ (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha_k = \frac{k}{k_1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_{xi}^2}{s_{xi}^2} \right\}$$

เมื่อ α_k แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 s_{xi}^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 s_{xi}^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพื้นฐาน ดังวิธีต่อไปนี้

2.1 หาค่าร้อยละ

2.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตรดังนี้ (Norussis, 1990 : B-86)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) แต่ละข้อและแต่ละด้าน โดยใช้สูตร (ดัดแปลงจาก Norussis, 1990 : B-86)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N \times I}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

I แทน จำนวนข้อของตอนนั้น

2.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรดังนี้ (Norussis, 1990 : B-86)

$$S = \frac{\sqrt{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

8. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยการใช้สูตร (Norusis, 1990 : B-5)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left| \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right|}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตการแจกแจงแบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

\bar{X}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใช้สูตรดังนี้ (Norusis, 1990 : B-27)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่จะใช้ในการพิจารณา

MS_b แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

3.3 การทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณ เมื่อพบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ ใช้สูตรดังนี้ (Kirk, 1982 : 121)

$$S = \sqrt{(K-1)F_{\alpha, v_1, v_2}} \sqrt{MS_{error} \sum_{j=1}^k \frac{c_j^2}{n_j}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าวิกฤตแบบซฟเฟ
	K	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F_{α, v_1, v_2}	แทน	ค่าเอฟที่ได้จากตารางการแจกแจงเอฟ
	v_1	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระสำหรับการแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	v_2	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระสำหรับการแปรปรวนภายในกลุ่ม
	MS_{error}	แทน	ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน
	n_j	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
	c_j	แทน	สัมประสิทธิ์ของการเปรียบเทียบ